

ik heb een droom

Tom de Ket 'Ik vind dat ik me ermee moet bemoeien'

TEKST ERIC BRASSEM FOTO JÖRGEN CARIS

“Dromen zijn heel belangrijk voor me. Ik ga naar bed met vragen als ‘hoe moet ik die scène aanpakken?’ Ik heb mezelf getraind om een oplossing te dromen. Als ik ’s nachts wakker word, schrijf ik het op, al staat er dan soms iets onzinnigs als ‘apenootjes tellen’.

Het Pauperparadijs, onze voorstelling over heropvoedingsgesticht Veenhuizen, moest ook over de huidige tijd gaan. Ik droomde dat ik de oprichter van de Maatschappij van Weldadigheid, Johannes van den Bosch (1780-1844), door Amsterdam zag lopen. Dat was de oplossing: Van den Bosch moest zich verwonderen over problemen in Nederland anno 2016.

In mijn nachtmerries word ik altijd achterna gezeten. Ik schiet een doodlopende steeg in, en dan pakken ze me: vage, dreigende gestalten. Die staan natuurlijk voor de problemen die ik me op de hals haal bij te veel hooi op mijn vork.

Ja, ik doe veel tegelijk. Ik werk nu al aan volgende producties – over de farmaceutische industrie en over de Fifa – en aan een eigen theater in Amsterdam. Je móet wel vooruitdenken, als ‘cultureel ondernemer’ zoals minister Bussemaker ze graag ziet. En risico’s nemen. Theaters worden afgeknepen, wentelen risico’s af op producenten, dingen af op inkomsten.

In ons eigen theater aan het Amsterdamse IJ kunnen George van Houts en ik straks terugpakken wat ons is afgenomen. Interessante voorstellingen maken voor groot publiek, willen we. Locatietheater met een dak boven je

hoofd: opgetrokken uit containers, met kroonluchters van afval.

Ik ben begonnen als gitarist in Groningse bandjes – een enkele keer bij Herman Brood. Op het podium, het publiek bespelen, dan voelde ik me thuis. Waarom ga jij niet naar de toneelschool? vroeg een vriendin, begin jaren ’80. Dat deed ik en tot mijn stomme verbazing werd ik aangenomen, in Amsterdam.

In Het Pauperparadijs komt alles samen wat ik mooi vind: muziek, interactie met het publiek. En politiek, ja. Theater móet niet over politiek gaan, maar ik vind dat ik me ermee moet bemoeien. Wij kunnen iets wat media niet kunnen: een ervaring bieden. Niet zozeer een mening is interessant, maar paradoxen en dilemma’s: die kun je in het publiek laten ontstaan. Van den Bosch wilde het goede doen voor de paupers, met sancties en onderwijzen, maar die werden er de dupe van.

Nog steeds is de idee dat wie in de problemen komt, dat aan zichzelf te wijten heeft. Verheffing kan alleen als je perspectief biedt. Iemand in de schuldsanering is meer dan de helft van zijn geld kwijt aan boetes! Het echte probleem is: groeiende ongelijkheid.

Geen theater zag aanvankelijk onze voorstellingen over vastgoedaffaire, het Aholddebacle, de bankencrisis zitten. Maar de kaarten vlogen weg, en onze voorstelling ‘De Verleiders – door de bank genomen’ heeft geleid tot een brede discussie, tot in de Kamer. Ja, dat is kicken.”

Tom de Ket (1958) is acteur, toneelschrijver en regisseur. Zijn jongste productie ‘Het Pauperparadijs’ gaat komende week in première. hetpauperparadijs.nl

